Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 238 (3238). | 1940 оной октябриин 12, суббото | СЭН 10 МҮНГЭ

РСФСР-эй прокуратурада

Гүрэнэй шухала барилгануудые хангажа байдаг продукциие үйлэдбэрилдэг Вольско „Большевик“ гэжэ цементнэ заводоор стандартна бэшэ ба шачар муутай эдлэл гаргаһанайнь тухай хэрэгэй мүрдэлгые РСФСР-эй прокуратура дүүргэбэ.

Заводой техническэ контролиин начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Денисенкогой нэгэнтэ бэшэ дурадхалгын ба уриһалан һануулгын байһаар байтар, заводой директор С. Д. Бульбенко ба главна инженер В.Н Попко гэгшэдэй сэхэ захиралтаар, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1940 оной июлиин 10-най Указай хойд тээ, стандартна бэшэ ба шанар муутай хэдэн ехэ продукциие хэрэглэгшэдтэнь ябуулһан байба гэжэ мүрдэлгээр тодорбо. Бульбенко ба Попко гэгшэд гүрэндэ харша өөһэдынгөө гэмые далдалхын зорилгоор хуурмаг хоёр документнүүдые зохёоһон байба.

Муу шанартай ба стандартна бэшэ продукци гаргаһан тухай энэ хэрэг саратовскиин областной судаар һаяшаг үзэгдэбэ. Заводой директор байһан Бульбенко—5 жэлэй түрмын хаалтаар, заводой главна инженер байһан Попко—6 жэлэй болзороор түрмын хаалтада шиидхэгдэбэ. (ТАСС).

ПРОФСОЮЗНА ОРГАНУУДАЙ ОТЧЕДУУД БА ҺУНГАЛТАНУУД

Фабрика-заводуудахи ба нютагуудахи профсоюзна комитедүүдэй, мүн тэрэшэлэн цехэй комитедүүдэй ба профсоюзна группануудай эмхидхэгшэдэй отчедууд ба һунгалтанууд ойрын үдэрнүүдтэ эхилжэ, октябрь—ноябриин торшо соо үнгэргэгдэхэ байна. Эдэ һунгалтанууд болбол советскэ профсоюзуудай—өөһэдынгөө зэргэнүүдтэ 25 хахад миллион хүнүүдые нэгэдхэдэг ба хүдэлмэришэн ангиин эгээн олониитын организациин саашанхи бүхы хүдэлмэриие һайжаруулгада угаа ехэ удхашанартай. Фабрика-заводуудахи ба нютагуудахи профсоюзна комитедүүдэй отчедууд ба һунгалтанууд болбол Советскэ Союзай оборонно ба ажахын хүсэшадалые саашадань бүхэжүүлгэдэ, социалистическэ соревновани ба стахановска хүдэлөөе дэлгэрүүлгэдэ, ажалай бүтээсын саашанхи ургалтада, ажалай социалистическэ дисциплиные бэхижүүлгэдэ, учреждениүүдһээ ба предприятинуудһаа служащинуудай, хүдэлмэришэдэй өөһэдынгөө зоргоор гаража ошолгые, прогулнуудые усадхахын түлөө тэмэсэлдэ үргэн олониитые элсүүлгын туг доро үнгэргэгдэхэ ёһотой.

Гурбан һара үлүүтэйн саад тээ, хүдэлмэриин 8 часай үдэртэ, 7 үдэртэй неделидэ оролго бэелүүлэгдэһэн ба учреждениүүдһээ, предприятинуудһаа служащинуудай ба хүдэлмэришэдэй өөрынгөө зоргоор гаража ошолгые хорижологдоһон байна. Энэ хадаа советскэ профсоюзуудай дурадхалаар бэелүүлэгдэһэн, гүрэнэй тон шухала хэмжээябуулга байһан ушарһаа, оло-миллион советскэ арадаар дэмжэгдээ. Үйлэдбэриие үргэдхэхэ, социалистическэ гүрэнэй ажахын ба сэрэгэй хүсэшадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ аргабайдалнууд нээгдээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, июниин 26-най Указые бэелүүлхын түлөө тэмэсэл манай профсоюзуудай анхаралай центртэнь байха ёһотой. Тэдэнэр хадаа, *предприяти ба учреждени бүхэндэ большевистскэ булад дисциплинэ тогтоолгодонь ажахын органуудта туһалха уялгатай.* Тэрэшэлэн гүрэнэй ба арадай интересүүдтэ хоро хүргэгшэдые—үйлэдбэриин дэзорганизаторнуудые хайрагамгүйгөөр хэһээхэ ёһотой. Коммунизмын һургуули — профсоюзуудай урда хүдэлмэришэд, служащинуудые коммунистическэ хүмүүжүүлгэ ба хүнүүдэй оюун сэльхэлдэ үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүдые үгыхэхын түлөө тэмэсэлые шангадхалга, социалистическэ общественын ба үнэн сэхэ хүнүүдэй гаргаша дээрэ амидархые забдагша зэйгуулнууд, лодырьнуудта олониитын зэбүүрхэлгые эмхидхэхэ зорилго табигдана.

Манай профсоюзна организацинууд, июниин 26-най Указые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала бүхые хээ гэжэ хэлэжэ шадагдахагүй байна. Ушарынь, зарим профсоюзна организацинууд Указые бэелүүлгын түрүүшын үдэрнүүдтэ, прогульщигуудые ба тэдэнэй далдалагшадые элирүүлгэдэ туһалаагүйһээ гадна, харин өөһэдөө далдалһан ябадал бии байгаа. Мүнөө тиимэ ушарнууд үсөөрөө. Зүгөөр, олонтоото профорганизацинууд, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр хүнгэмүрөөр ябуулна. Москва шадарай бассейнын олохон шахтануудта, ниитын бүхы хүдэлмэриие—яаралай митинг үнгэргэлгөөр, Указые уншалгаар хизаарлаһан байгаа. Нилээд олон профорганизацинууд болбол 8 часай хүдэлмэриин үдэрые, 7 үдэртэй неделиие хүсэд хэрэглэлгэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ, продукци бүтээн гаргалгые ехэдхэлгэ, тэрэнэй шанар һайжаруулгые тон дутамагаар түйлажа байна. Профсоюзна организацинууд хадаа миин байлгын хажуугаарнь заримдаа алгад гарахаһаа гадна, үйлэдбэриин бүтээсые доошонь оруулагша жэжэ ба томо дутагдалнуудые зайсуулгые түйланагүй.

Тэдэ дутагдалнуудые усадхахын түлөө тэмэсэлдэ, үйлэдбэриин зүблөөнүүд үнэхөөр ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой, энээндэ парти угаа ехэ удхашанар олгоно. Үйлэдбэриин зүблөөнүүд болбол алибүхы дутуунуудые элирүүлхэ ба тэрэниие усадхалгада туһалха ёһотой. Гэбэшье, олонтоото предприятинууд дээрэ үйлэдбэриин зүблөөнүүд мүнөөшье хаа-яа зарлагдадаг байхаһаа гадна, тэндэ хэлэгдэһэн үнэтэ дурадхалнууд, һанамжанууд бодото дээрээ хүсэд бэелүүлэгдэнэгүй.

Хүдэлмэриин шэнэ гурим хадаа хүдэлмэришэд ба служащинуудай хэрэглэл хангалгые саашадань һайжаруулхыень профсоюзуудһаа эринэ. Жэшээлхэдэ, Москвагай, Фрунзын нэрэмжэтэ текстильнэ фабрикада, хүдэлмэришэдынь хоёрхон һарын торшо соо, үхибүүдээ яслида оруулхын тулада 2500 үлэртэ „өөрынгөө гаргашаар амаралта“ гэжэ нэрлэгдэдэгые абаһан байна. Тиихэдэнь, тус фабрикада хүүгэдэй ясли барихын тулада табигдаһан зөөринь нёдондоһоо нааша хэрэглэгдэгүй хэбтэнэ. Фабрикын комитедэй членүүдынь Указые дүүргэхэ тухайда, хүдэлмэришэдэй эрилтэ хэрэглэлдэ анхарал табиха тухайда оло дахин хэлэдэг болобошье, хүүгэдэй ясли барилгые түйлажа шадаагүй байна. Тэрэшэлэн хүүгэдэй яслинуудые, садуудые барихын тулада табигдаһан зөөри хадаа хара металлургиин, хүндэ машинабайгуулгын, түмэр замай транспортын хэдэн олон предприятинуудта хэрэглэгдээгүй байха юм. Эдэ бүхы хадаа профсоюзна организацинуудта габьяа олгоно бэшэ. Завкомой ба месткомой членүүд, хэнһээшье урид, хүүгэдэй яслинууд, хүүгэдэй сад тухайда анхарха ёһотой байһань элитэ. Тэдэнэр, мүн тэрэшэлэн столовонуудай хүдэлмэриие һайжаруулгын, байрануудые барилгын ба заһабарилгын хэрэгтэ, хүдэлмэришэд ба служащинуудые медицинскэ туһаламжаар хангахын тулада оролдохо ёһотой.

Июль һара дотор болоһон, ВЦСПС-эй X пленум хадаа профсоюзна аппарадахи дутуу дунданuудые зайсуулха, профсоюзна органуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна. Эдэ дутуу дунданууд болбол манай партиин Центральна Комитедээр элирүүлэгдээ һэн. Профсоюзна органууд хадаа түлөөһэтэ аппарадые хэтэрхэй ехэ болгоһон байгаа. Түлөөһэтэ аппарат мүнөө нилээд бага болгогдоо. „Зүгөөр, түлөөһэтэ аппарадые сомородхолгоор, профсоюзай хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудые зайсуулха тухай асуудал хүсэд шиидхэгдэнэ гэжэ бодоо һаа, эндүү болохо һэн. Түлөөһэтэ аппарадые сомородхолго хадаа профсоюзуудай хүдэлмэриин методүүдые дороһоо дээрэнь хүрэтэр хубилгалгаар үдэшэгдэхэ ёһотой. Хүдэлмэриин методые хубилгалга, хамагай түрүүндэ, профсоюзна органууд хадаа профсоюзна хүдэлмэриин бүхы һалбаринуудта, профсоюзуудай членүүдые хэзээ-хэзээнэйхиһээ үргэнөөр хандуулха ёһотой гэһэн удхатай“ гэжэ—ВЦСПС-эй секретарь нүхэр Шверник зааһан байна. ВЦСПС-эй X пленумһээ хойшо, олонтоото профорганизацинууд штадаа хороожо, активта үргэнөөр түшэглэн, өөрынгөө хүдэлмэриие һайжаруулжа шадаһан байна. Берниин нэрэмжэтэ (Тбилиссиин), гуталай фабрикадахи профсоюзна хүдэлмэри тухайда һаяшаг „Правдада“ бэшэгдэһэн байна. Клубта ба фабкомдо хүдэлмэрилэгшэдэйнь штат урдань хэтэрхэй ехэ байһан юм. Фабкомой мүнгэн зөөриин хахадһаа ехэнь аппарадые хангалгада гаргашалагдадаг байгаа. Һүүлэй үедэ тус аппарадые урда байгаашаһаань таба дахин бага болгожо, активисткануудһаа бүридэһэн комиссинууд цехүүдтэ байгуулагдаа. Заводой спортсменүүдэй дундаһаа физкультурна хүдэлмэриин шадамар эмхидхэгшэд олдоһон байна. Уранһайханай кружогуудые хүтэлбэрилхэ шадабаритай хүнүүдшье фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа олдобо. Хүдэлмэринь эршэмтэйгээр ябажа эхилээ, энэ хадаа союзай членүүдэй өөһэдэйнь үүсхэлэй үрэ мүн.

Гэхэтэй хамта, профсоюзна организацинууд штадуудаа бага болгоһон болобошье, активистнуудые хүдэлмэридэнь хандуулаагүй байһан ушарнууд али олон үзэгдэнэ.

ВЦСПС-эй X пленумэй тогтоолые дүүргэлгэ—энэ хадаа хэтэрхэй ехэ байһан аппарадые сомородхолгоор дүүрэхэ бэшэ, харин профсоюзна организаци бүхэн, клуб, культурын дворец, спортивна общество бүхэн, өөһэдын үүсхэлэй үндэһэ һуури дээрэ, урданайхиһаа һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадалые түйлаха гэһэн удхатай.

Союзуудай членүүдэй отчетно-һунгалтын суглаанууд болбол ВЦСПС-эй X пленумһээ хойшо профсоюзна хүдэлмэриие шэнэдхэн эмхидхэлгын түрүүшын дүнгүүдые гаргаха, түйлагдаһан результадуудые тэмдэглэхэ ба большевистскэ критикэ, самокритикын үндэһэ һуури дээрэ, дутуу дунданuудые элирүүлхэ байна. Отчедууд ба һунгалтанууд хадаа ниитын активна ажалябуулгада олон миллион хүдэлмэришэд ба служащинуудые шэнээр хандуулгада туһалха ёһотой. Фабзавместкомуудай составта эрхим хүдэлмэришэдые, интеллигентнүүдые, служащинуудые—Ленин-Сталинай партяар профсоюзуудай урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаха, бүхы профсоюзна хүдэлмэриин хэмжээе дээрэ үргэжэ шадаха, партийна ба партийнабэшэ большевигүүдые һунгаха хэрэгтэй.

(„Правдын“ түрүү бэшэгһээ).

„Колхозууд ба совхозуудта намарай пар хахалалга тухай“ СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые Кяхтын, Окино-Ключиин ба Бичурын МТС-үүдтэ хазагайруулһан тухай

БМАССР-эй СОВНАРКОМОЙ БА ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ТОГТООЛ

Нютаг дээрэнь шалгалта хэһэнэй результадта, „Колхозууд ба совхозуудта намарай пар хахалалга тухайда“ СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол Кяхтын, Окино-Ключиин ба Бичурын МТС-үүдтэ бүдүүлигээр хазагайруулагдажа байһань элирүүлэгдэбэ.

Эдэ МТС-үүдтэ пар хахалалгынь гүнзэгы 10-14 см дээшэ гаранагүй.

Бичурын МТС-эй тракторист Даши Сугрыкжеевэй 8-10 см гүнзэгытэйгөөр хахалаад байхадань, хүдэлмэриинь шанар „һайн“ сэгнэлтэтэйгээр абтаһан байха юм. „Красный Партизан“ колхоздо намарай парай оройдоо 10-12 см гүнзэгытэйгөөр хахалагдаад байхадань, документ дээрэ 13, 2 га пар 19 см гүнзэгытэйгөөр „һайнаар“ хахалагдаа гэжэ бэшээд байба.

Окино-Ключиин МТС-тэ хабаатай—Рагозинай, Энгельсын (Кяхтын МТС) нэрэмжэтэ колхозуудта парынь 10-12 см гүнзэгытэйгөөр хахалагдаад байна. Заагдаһан МТС-үүдтэ хабаатай хэдэ хэдэн колхозуудта газарынь муугаар элдэгдэбэ.

МТС-үүдэй директорнүүдэй ба газартаряалангай органуудай зүгһөө трактористнуудай хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгаагүй байһан ябадал хадаа намарай пар хахалалга тухайда парти ба правительствын заабариие эдэ колхозуудта хазагайруулгада хүргэбэ. Тус МТС-үүдэй директорнүүд болбол СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые хазагайруулагшадта дүмүүреэр хандана, браводелнүүдые хатуугаар хэһээнгүй орхино.

БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоохонь:

1. „Намарай пар хахалалга тухайда“ СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые бүдүүлигээр хазагайруулһанайнь түлөө — Окино-Ключиин МТС-эй директор нүх. Ремешевскидэ ба Бичурын МТС-эй директор нүх. Ветошниковто выговор соносхохо.

2. „Колхозууд ба совхозуудта намарай пар хахалалга тухайда“ СССР-эй СНК ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые хазагайруулһан нюурнуудые хатуу харюусалгада хабаадуулхыень — ВКП(б) гэй айкомуудай секретарьнууд, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрһээ ба МТС-үүдэй директорнүүдһээ эрихэ.

3. Хүдөөажахын хүдэлмэриин шанар тухайда правительствын тогтоолой дүүргэлтын хойноһоо контроль шангадхахыень заажа аймагай прокурорнуудта заабари үгэхыень нүх. Алексеевтэ даалгаха.

БМАССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшэ С. ИВАНОВ.

ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь С. ИГНАТЬЕВ.

1941 ондо болохо Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкэ

Выставкын директор академик Н. В. Цицинтэй хөөрэлдөөн

Октябриин 15-да 1940 оной Хүдөөажахын выставкын туг буулгагдахань. Таба һарын торшо соо таһаралтагүй хүдэлмэрилһэн павильонууд хаагдана.

Энэ жэлдэ хүсэд бэ пэ мэдээнэй ёһоор 4,5 миллион шахуу хүн выставкые хараба. Хоёр сезон соо—1939-40 онуудта выставкын городок дээрэ 8 миллион тухай хүнүүд ерэһэн байна.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө хэдэн миллион колхознигуудай, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ соревнованиин гайхамшаг далайса хадаа выставкын хүдэлмэриин шухала результат мүн болоно.

Выставкэ болбол өөрынгөө хүдэлмэриин гурбадахи жэлдэ эхилэн оробо. Колхозно деревнидэ социалистическэ соревновани шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна. 1941 оной выставкэдэ хабаадагша байха дурахүсэл тухай мэдүүлгэнүүд ороной бүхы районуудһаа ороно

Бүхыдөө областьнууд (Запорожско, Ферганска, Хакасска автономно область ба бусад), мүн тэрэшэлэн зарим республиканууд өөрынгөө дэбжэлтэнүүдые дэлгэрэнгыгээр харуулхаяа түхеэржэ байна.

Главвыставком болбол ерэхэ жэлдэ 7000 шахуу экспонентнүүдэй амжалтанууд дэлгэрэнгыгээр харуулагдаха байна гэжэ тогтообо. Главвыставкомоор тогтоогдоһон показательнуудые түйлаһан районуудай тоогой олошоролго хадаа хүдөө ажахын хүгжэжэ байһые харуулна. Нёдондо жэлдэ иимэ районууд 41 байһанаа, ерэхэ жэлдэ түрүүшын шэлэлгээр 71 болохоор харагдана. Үргэнөөр харуулагдадаг экспонентнүүдэй — научна - учреждениүүдэй ба хүдөөажахын специалистнуудай тоо 10 процентһээ дээшэ нэмэхэ байна.

Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкэ хадаа оломиллионно колхозно таряашад болбол парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмэсэжэ, шэнэ илалтануудай замаар урагшаа шууд дабхижа байһыень 1941 ондо үшөө эли тодоор, дүүрэнээр харуулха зорилго өөһэдынгөө урда табина.

Главна павильоной центральна зал соо Молдавска, Литовско, Латвийска ба Эстонско ССР-нүүдэй панорама тогтоогдохо байна. Панораманууд хадаа балтиин шадархи республикануудай экономикын илгаануудые ба байгаалиие, сүлөөлэгдэһэн газар дээрэ социалистическэ байгуулалтын түрүүшын результадуудые харуулха зорилготой.

„Зерно“ павильон соохи тусгаар разделнүүд хадаа хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ ба худалдан абалгын шэнэ гуримда, шэнэ газарнуудые зүбөөр хэрэглэлгэдэ, колхозуудай олоянзын ажахын хүгжэлтэдэ, гречихын баян ургасын агротехникэдэ ба бусадта зорюулагдаха байна.

„Малажал“ павильон болбол хүдөөажахын продуктнуудые тушаалгын шэнэ гуримда орохотой хамта малажал яажа хүгжэжэ ба колхозуудай олзо доход хэды ехээр ургажа байнаб гэжэ олон фермэнүүдтэй түрүү колхозой жэшээ дээрэ харуулха.

„Деревнидэхи шэнэ байдал“ гэһэн раздел хадаа газогенераторна тракторнуудай рациональна хэрэглэлгын опыт, колхозно тэ хататалгые эмхидхэхэ тухай хэлэхэ юм.

Украинска ба Белорусска ССР-нүүдэй павильонууд болбол Украина ба Белоруссиин баруун областьнуудай түйлалтануудые шэнэ колхозуудай хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүд тухай үргэнөөр демонстрировалха байна. Карело-Финскэ ССР-эй павильондо республикынь шэнэ районууд тухай материалнууд табигдана.

Ерэхэ жэлэй Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкэ болбол ороонhото культурануудай баян ургасын, малажалай саашанхи ургалтын түлөө тэмэсэлдэ шэнэ стимул боложо үгэхэ байна. Энэ хадаа сталинска гурбадахи табанжэлээр табигдаһан хүдөөажахын зорилгонуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда туһалха. (ТАСС).

Хирургическэ инструментнүүдые бэлэдхэдэг заводой 180 жэлэй ой

Хирургическа инструментнүүдые ба медицинскэ аппаратуранuудые бүтээн гаргадаг Ленинграддахи „Красногвардеец“ завод байгуулагдаһаар 180 жэл гүйсэбэ.

1760 ондо хирургическа инструментнүүдые бүтээдэг бишиихан мастерской байгуулагдажа, тэрэ хадаа удаа тээнь инструментальна завод болгогдоһон юм. Тус завод болбол медицинскэ инструментариие үйлэдбэридэг, орон доторoo түрүүшын предприяти мүн байгаа. 1846 онһоо 1856 он хүрэтэр Н.И. Пирогов гэгшэ энэ заводой директораар хүдэлмэрилһэн байна.

Мүнөө „Красногвардеец“ завод хадаа СССР-эй Наркомздравай медико-инструментальна промышленностиин главна управлениин томонууд предприятинуудай нэгэн болоно. Советскэ засагай жэлнүүд соо тэрэнэй үйлэдбэриин хэмжээнь 40 дахин ехэдхэгдээ. Хэдэн олон мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдые ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые ургуулаа.

Хуушанай заводой ойе тэмдэглэн, СССР-эй элүүрые хамгаалха Нарком нүхэр Г. А. Митерев болбол тус заводой хуушанай 12 хүдэлмэрилэгшэдые: слесарь А. Пантелеевые, ахалагша контрольно мастер В. Павловскиие, диспетчер А. Огурцовае, инструментальна цехэй начальник Г. Ивановые, инженер М. Узелевскиие ба бусадые „элүүрые хамгаалгын отличник“ гэжэ хүндэтэ значогоор шагнаба. (ТАСС).

Советскэ Союзай Герой лейтенант Степан Михайлович Журавлев. Улаан Армида орохоһоо урда тээ нүхэр Журавлев болбол Дубровскиин райнархозучедой (Орловско область) инструктораар хүдэлмэрилөө.
Ф. Кисловай фото.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

8 жэл хүдэлөөгүй байһан фабрика ашаглал ада оробо

ТАЛЛИН. 8 жэлэй торшо соо хүдэлөөгүй Таллиндахи зуруулай фабрика хүдэлжэ эхилээ. Гэр ба доторхинь заһагдажа, ажалайнь байдал дээрэ болгогдоо. Хоёрдохи сменэ бии болгогдожо ба хүдэлмэришэдэйнь тоо хоёр дахин олошорбо. Фабрикынь дэргэдэ клуб нээгдээ.

Тартуда культурын байшан нээгдээ

ТАРТУ (Эстонскэ ССР). Тартуда культурын гэр нээгдээ. Эндэ бүхы массын ба профсоюзуудай политико-хүмүүжүүлэлгын хүдэлмэринүүдэй центр болоно.

Культурын байшангай дэргэдэ арадай университет байгуулагдаба. 1941 оной январиин 1 хүрэтэр ниитэ эрдэмэй ба историко-философско темэнүүдээр 130 лекци уншагдаха байна.

Арадай университедһээ гадна, предприятинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ курснууд тус байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэбэ.

Советскэ эрдэмтэдэй шэнэ кадрнууд

МОСКВА. 1939 ондо ба 1940 оной нэгэдэхи хахадта научна хүдэлмэрилэгшэд—1033 хүн доктороой ба 6000 шахуу хүн кандидатска диссертаци бариба. Эдэ хүдэлмэринүүдэй ехэнхи хубинь арадай ажахын шухала проблемэнүүдтэ зорюулагдаһан ба ехэ научна ба практическа удхашанартай.

Дээдэ аттестационно комисси болбол советскэ эрдэмтэдэй хэдэн гайхамшагта диссертацинуудые тунхаглаха гэжэ шиидхэбэ.

Кузнецкэ металлургнуудай туһалбариин ажахы

СТАЛИНСК. Кузнецкэ металлургическа комбинадта овоще-һүнэй томохон ажахы байгуулагдахань. 1941 ондо 1500 гектар газарта огородно культуранuудые хэхэ байна. Мүнөө тус ажахы хадаа 12 тракторта болоо. Мүн мяха-һүнэй база эмхидхэгдэбэ. 148 гахайнууд худалдагдажа абтаба.

Латвийска ССР-тэ номой эрилтэ тон ехэ

РИГА. Латвийска ССР-эй гүрэнэй хэблэл болбол хэдэн номуудые олоор гаргалгада эхилэн орохонь. Эгээн түрүүн Маркс, Энгельс, Ленин ба Сталинай зохёолнуудые хэблэхэ байна. Л. Н. Толстойн—„Анна Каренина“; Горькиин—„Детство“, „В. Людях“, „Мои университеты“ ба „Мать“; Шолоховой—„Тихий Дон“ г. м. номууд Латвийска хэлэн дээрэ оршуулагдажа байна.

Львовто гүрэнэй областной библиотекэ нээгдэхэнь

ЛЬВОВ, октябриин 9. (ТАСС). Һаяар, Львовто гүрэнэй областной библиотекэ нээгдэхэнь. Тэрэнэй фонддо СССР-эй арадуудай хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн 75000 том хүрэтэр научна ба уранһайханай литературанууд бии.

Энэ фонд бии болголгодо Киевэй ба Одессын областной библиотекэнүүд 20000 ном бэлэглэжэ туһа хүргэһэн байна.

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Центральна райкомдо

Һаяхан, ВКП(б)-гэй Улан-Удын Центральна райком болбол партийна ажахын байдал тухайда—Пединститудай дэргэдэхи парторганизациин секретарь нүх. Пивоваровай, нүх. Русаковагай (Наркомздрав) ба нүх. Портнягинай (электростанци) докладуудые соносоһон байна. Партийна ажахые гуримшуулха тухайда ВКП(б)-гэй горкомой ба райкомойшье нэгэтэ бэшэ заабаринууд ба һануулгануудай байбашье, тус районой зарим эхин парторганизацинууд мүнөө хүрэтэр партийна ажахыгаа тон хангалтагүйгөөр байлгаһаар.

Пединститудай дэргэдэхи парторганизаци, ВКП(б)-гэй райкомһоо ба горкомһоо абаһан директивэнүүд ба шиидхэбэринүүдые эндэ тэндэ хэлэн газарта хэдэг, партийна суглаанайгаа тогтоолнуудые саг соонь бэшэдэггүй байна. Жэшээнь, сентябриин 9-дэ болоһон партийна суглаанайнь тогтоол 10 хоног соо бэшэгдэнгүй, суглаанай секретарьта байгаа. Наркомздравай дэргэдэхи парторганизациин хэрэгүүдынь тон муугаар хадагалагдана, партийна суглаагаа бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэнэ, коммунистнуудай суглаагүйһөө суглаанай таһаллаһаншье ушар бии. Суглаан дээрэ абаһан шиидхэбэринүүдээ шалгахаһаа байтагай, зарим тогтоолнуудаа хаяжархиһан байха юм.

Зарим коммунистнуудынь членскэ взносоо гурба-дүрбэ һараар гансата оруулжа, мүн абадаг салин хүлэһөө даража, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй инструкциие бүдүүлигээр хазагайруулһан фактнууд үзэгдэнэ. Нүх. Санжиев (ГИЯЛИ) июль һарада 1750 түх. абаһан аад, гонораараа оруулангүй, миил 1000 түхэригөөр бэшүүлһэн байгаа.

Партийна ажахыгаа бусайдуулһанайнь түлөө Наркомздравай парторганизациин секретариие оролгшо нүх. Русаковада, учетно карточкадань бэшэлгэтэйгээр, выговор соносхожо, секретарьһаань гаргаба. Тэрэшэлэн, Пединститудай парторганизациин секретарь нүх. Пивоваровта навид үгэһэн ба городой электростанциин парторганизациин секретарь нүх. Портнягинда шанга зааһан байна.

ВКП(б)-гэй Обкомдо

ВКП(б)-гэй Областной Комитет болбол:

Партийна организациһаа таһарһанайнь ба партийно-политическэ һэрэмжээр мохоодоһонойнь түлөө Назарьев М. М. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадһаа гаргаһан. ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой шиидхэбэриие баталба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые хазагайруулһанайнь түлөө Перинов Г. А гэгшые ВКП(б)-гэй членһээ гаргаһан, ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой шиидхэбэриие баталаа.

Кандидатска карточкаа хаяһанайнь, ба прогул хэһэнэйнь түлөө Шевченко И. Г. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадһаа гаргаһан, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой шиидхэбэри баталба.

„Ургаса хуряалга ба хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ тухайда" ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй тогтоолые бүдүүлигээр хазагайруулһанайнь түлөө Васильев А. А. гэгшые ВКП(б)-гэй членһээ гаргаһан, ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой шиидхэбэри баталба.

„Ургаса хуряалга ба хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ тухайда" ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй тогтоол хазагайруулгые далдалхаяа һэдэһэнэйнь түлөө Сименов С. И. гэгшые ВКП(б)-гэй членһээ гаргаһан, ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой шиидхэбэриие баталба.

Гүрэндэ тушаахаһаа урид тарягаа үрилтэ хэжэ, ЦК-гэй ба СССР-эй СНК-гэй тогтоолые хазагайруулһанайнь түлөө ба хулигантаһанайнь түлөө Семяников И. А. гэгшые ВКП(б)-гэй членһээ гаргаһан, ВКП(б)-гэй Тарбагатайн айкомой шиидхэбэриие баталба.

Шэнэ ургасын таряае гүрэндэ тушаахаһаа урид колхознигуудай ажалта үдэртэ хубаажа, гүрэндэ харша практика гаргаһанайнь түлөө Кочетов С. С гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадһаа гаргаһан, ВКП(б)-гэй Кабанскын айкомой шиидхэбэриие баталаа.

Парторганизациһаа таһарһанайнь түлөө ба партида случайна ороһон Баянова гэгшые ВКП(б) гэй членэй кандидадһаа гаргаһан, ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой шиидхэбэриие баталба.

Аймагай газетын хуудаһанһаа

Коммунистнуудай авангардна үүргэ. Ульдиргын сомсоведэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи парторганизаци (секретаринь нүх. Ламханов) болбол ВКП(б)-гэй XVIII съездын шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, ажал дээрээ амжалтануудые туйлаа.

Парторганизацидаа 5 членүүд ба 7 кандидадуудтай. Олонхи коммунистнуудынь агитаторнууд. Парторганизациин секретарь нүх. Ламаханов болбол партийна суглаанайгаа шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын түлөө үдэр бүри контроль хэдэг байна. Полевой бригадын бригадир, ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүх. Жамнянов Ж., үнгэрэгшэ хабарай тарилгые аймаг соогоо эгээн түрүүн, үндэр шанартайгаар дүүргэжэ, үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэридэ амжалтануудые туйлаба. Өөрөө бригадынгаа дунда газетын уншалга эрхилдэг юм.

Коммунист нүх. Дараев Ц. Д. гэгшэ ОТФ-е даагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, эрхим жэшээ харууһанайгаа түлөө 1939 ондо ВСХВ-дэ хабаадаһан ба энэ жэлэй үбһэ хуряалга дээрэ звеньевой ёһоор хүдэлмэрилжэ, мүн лэ һайн результат туйлаа.

ВКП(б)-гэй членэй кандидат, дархан нүх. Пашин болбол үбһэ ба таряа хуряалгын машинануудые үндэр шанартайгаар ремонтложо, хуряалгын хүдэлмэриие хурдаар ябуулха хэрэгтэ ехээр туһалһан байна. Тэрэшэлэн, ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүх. Цыдыпова Г. Х. гэгшэ таряа хуряалга дээрэ үдэрэйгөө нормые 130 проц. дүүргэнэ.

„Сталинец"

Тунхэнэй тракт дээрэ Михайловай фото.

БМАССР-эй Совнаркомдо

Бурят-Монгол АССР-эй Совнарком болбол Наркозучедой Управленеэр табигдаһан—городуудахи, городуудай тосхонуудахи гэр байрын фондые бүридхэлгын дүнгые баталха зуураа, нёдондо жэлэйхитэй жэшээд үзэхэдэ хүн бүриин байрын площадь дунда жэшээгээр 25 процент ургаа гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Ниитын гэр байрануудай фондые коммунальна заһабарилгын хангалтагүй байһые мэдэрбэ.

Гэр байрануудай бүридхэлые һайжаруулхын тула хэмжээ абахыень городуудай гүйсэдкомуудай, поселково соведүүдэй түрүүлэгшэнэрые уялгалба; гэр байрануудай фондын техническэ ашаглалга тухай инструкци, зохёожо тэрэнээ дүүргэлтэ болгохыень БМАССР-эй Наркомхозые уялгалба.

Болбосон болголгын гуримые хазагайруулһан гэмтэ нюурнуудые харюусалгада хабаадуулха тухай уялгата тогтоол гаргахыень Улан-Удын, Кяхтын Горгүйсэдкомуудые уялгалба.

* * *

Республикын һургуулинууд һуралсалайгаа занятиие сентябриин 2-то һаадгүй эхилээ.

Зүгөөр, Наркомпросой, райгүйсэдкомуудай ба аймагай гэгээрэлэй таһагуудай зүгһөө үдэр бүриин туһаламжын ба шалгалтын дутамаг байһанһаа, зарим районууд һуралсалай шэнэ жэлые хангалтагүй бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

Планай ёһоор, республика дотор 142012 кубометр түлеэн шэрэгдэхэ байһан аад, 79550 кубометр шэрэгдэһэн гү, али 56 процент дүүргэгдэһэн байна. Баунтын райондо 35 процент, Зэдэдэ—44 проц., Кабанскда—33, Мухар-Шэбэртэ 40 процент шэрэглэһэн байна.

Зарим районуудта (Заиграйн, Кяхтын) нүүжэ ерэгшэдэй хүүгэдэй тодорхой тоо абтаагүй дээрэһээ, хэдэн хүүгэд һургуулида оронгүй үлэһэн байгаа.

Хэдэн олон һургуулинуудта халуун эдеэн ба буфет эмхидхэгдээгүй ба зарим һургуулинуудта эмхидхэгдэһэншье һаа—эдеэгээр саг соогоо хангагданагүй.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэдэ, дунда ба хүсэдбэшэ дунда һургуулинуудта гол предмедүүдые (ород хэлэ, математика, физикэ, түрэлхи хэлэ, истори, хариин хэлэ) зааха 189 багшанар дутуу байһан ба сентябриин 20-до үшөө 127 багшанар дутуу зэндаа байгаа.

„1940-41 онуудай һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудай бэлэдхэл тухай" РСФСР-эй Совнаркомой тогтоол республика дотор хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна.

Зарим районуудта һургуулиин наһанай хүүгэдые һуралсалда бүгэдынь хабаадуулга хангагдаагүй. Тунхэнэй райондо һургуулиин наһанай хүүгэдэй 7.8 процентнь хабаадуулагдаагүй, Мухар-Шэбэрэй районой 5219 хүүгэдһээ 4996-нь сентябриин 2-то һургуулида ерээ. Хориин аймаг дотор 207 хүүгэд һургуулида оронгүй үлөө. Кяхтын аймагай (городгүйгөөр) 5996 хүүгэдһээ 5219-нь хабаадуулагдаа. Закаменай аймаг дотор 1-4 классуудта 31 хүн, 5-7 классуудта—315 ба 8-10 классуудта 140 хүүгэд хабаадуулагдаагүй байна.

„Национальна республикануудай ба областьнуудай һургуулинуудта ород хэлэ уялгатаар зааха тухай" СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһые тэмдэглэбэ.

БМАССР-эй Совнарком болбол, һургуулиин наһанай бүхы хүүгэдые һургуулида бүрин хабаадуулхыень, һургуулинуудта халуун эдеэ, буфет бэлэдхэхыень, хүүгэдые зөөлгэ хангахыень ба һургуулинуудай бүхы хэрэгсэлнүүдые заһабарилхыень—аймагай гүйсэдкомуудай, городуудай ба поселково соведүүдэй түрүүлэгшэнэртэ дурадхаба.

Октябриин 20 хүрэтэр, һургуулинуудай түлеэе хахад жэлдэ хүрэхөөр бэлэдхэжэ үгэхыень райгүйсэдкомой түрүүлэгшэнэрые уялгалба.

Татар хүүгэдэй бүгэдын хабаадалгатайгаар татар һургуули эмхидхэхыень—Заиграйн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Аяндуевта, Кяхтын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Логушкинда дурадхаба.

Хүүгэдтэ гутал хубсаһа худалдалгые, халуун эдеэнэй ба буфедэй эдеэ һайжаруулхыень—Наркомторг нүхэр Балхановһаа ба Буркоопсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Сельверовһээ эрибэ.

Бүгэдэниитын һуралсалай ябасые шалгахын ба бодото туһаламжа үзүүлхын тулада Наркомпросой харюусалгата нюурнуудые ба инспекторнүүдые Ярууна, Баргажанай, Зэдын районуудта элигээхыень Наркомпрос нүхэр Шадаровые уялгалаа.

1941-42 онуудай һуралсалай жэлнүүдтэ 200 багшанарые, тэрэнэй тоодо—эхин һургуулинуудай 100 багшанарые бэлэдхэхыень Наркомпрос нүхэр Шадаровые уялгалһан байна.

Республика дотор ба районуудта бүгэдэниитын һуралсалай закониие бэелүүлэлгэдэ харюусалгатай байһан тухайнь БМАССР-эй Наркомпрос нүхэр Шадаровта, Кабанскын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Зандеевтэ, Заиграйн—нүхэр Аяндуевта, Кяхтын—нүхэр Логушкинда, Мухар-Шэбэрэй—нүхэр Будажабэдэ уридшалан һануулба.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ советскэ һургуулиин зорилгонууд

М. В. САРЫЧЕВА

РСФСР-эй Арадай Гэгээрэлэй Комиссарай оролгшо.

Советскэ һургуулида һуралсалай шэнэ жэл эхилээ. Бүгэдэниитын уялгата һуралсал тухайда ВКП(б)-гэй XVIII съездын тогтоолнуудые гүйсэдхэлгэ ба һурагшадые ерээдүйн практическа ажал ябуулгада бэлэдхэхэ тухай нүхэр В. М. Молотовай заабаринуудые бэелүүлгэ болбол одоонои һуралсалай жэлдэ арадай гэгээрэлэй органуудай ба багшанарай шухалын шухала зорилго мүн.

Городто бүгэдэниитын долоон жэлэй һуралсал бэелүүлэгдээд байна. Хүдөө нютагуудта дунда эрдэмэй угаа ехэ ургалта хангагдаа. 1938 оной сентябриин 1-дэ селонуудта 17.601 хүсэдбэшэ дунда һургуулинууд байһан аад, мүнөө 22 771 болоо. Хоёр жэлэй саадтаа хүдөөдэ 3080 дунда һургуулинууд байһан аад, мүнөө 7.163 болоо. Тус ургалта хадаа манай орондо боложо байгаа түүхэтэ процесс—город ба деревниин хоорондохи илгаагай усадхагдажа байһые харуулна.

Парти, правительство ба советскэ олониитын зүгһөө туйлай ехэ анхарал ба туһа хүргэгдэдэг байбашье һаань, һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ арадай гэгээрэлэй органуудай нилээд олон хүтэлбэрилэгшэд болбол бүгэдэниитын һуралсалые бэелүүлгын хүдэлмэриие муугаар эмхидхэжэ, тэрээниие саг үргэлжэ бэшэ, харин һанахадаа нэгэ ябуулдаг байгаа. Энээнэй результадта—һургуулиин наһанай хүүгэдэй заримынь һурадаггүй, оломянган һурагшад һурахаяа „болишодог" байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй эндүүнүүдһээ, хаана-яанагүй һургаал абаа гэжэ болохогүй. Зарим һургуулинуудта занятинуудаа эмхигүйгөөр эхилээ. Пензенскэ областьдо занятиин түрүүшын үдэр һурагшадай 5 шахуу процентнь, Ивановска областиин 30 районуудта—11 мянганһаа дээшэ хүүгэд һургуулидаа ерээгүй.

Бүгэдэниитын һуралсалые бэелүүлгэ хадаа бүхы жэлэй торшо соо түсэбтэ, саг үргэлжын хүдэлмэриие эринэ; һургуулиһаа холо байдаг һурагшадта һайнууд интернадуудые барилга, хүүгэдые һургуулидань асаралга, һургуулинуудые түлишээр таһалдуугүй хангалга энэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэхэ байна. Энэ жэлдэ арадай гэгээрэлэй органууд болбол эхин һургуулиин наһанай бүхы хүүгэдые, тэрэшэлэн олонхи районуудта, үнгэрэгшэ жэлдэ эхин һургуули дүүргээд—мүнөө 5-дахи класста һурха ёһотой һурагшадые һуралсалда хабаадуулха ёһотой.

Одоонои һуралсалай жэлдэ бэлэдхэлгэдэ ехэнүүд дутуунууд байгаа. Тиин, Пензенскэ областиин гэгээрэлэй таһаг мүнөө хүрэтэр шадабаритай инспекторнүүдтэй болоодүй, тиимэһээ, районууд ба һургуулинуудтай бодото барисаагүй байна. Область доторонь һургуулинуудай барилга яашагүй удаанаар ябана.

Ивановска областьдо сентябриин 1-дэ нилээд олон һургуулинуудта (Кольчугин городто—5 һургуулинуудта, Ивановска районд—11 һургуулинуудта) ремонтнь дүүрээдүй байгаа. Хэрэглэгдэхэ түлишын гурбанай нэгэшье хубинь һургуулинуудта зөөгдөөдүй байна.

Юу эригдэнэб гэбэл, нилээд олон һургуулинууд ба арадай гэгээрэлэй органууд болбол һуралсалай жэлдэ бэлэдхэлгые дүүргэхэ, һургуулиин гэрнүүдые үбэлдэ бэлэдхэхэ ёһотой. Эдэ бүгэдэ ойрын үдэрнүүдтэ хэгдэһэн байха ёһотой.

Манай һургуулинуудта һуралсалайнь шанар эрхим байха зэргэтэй; һуралсалай шанарайнь эрхим бэшэ байһанай результадта, хоёрдохи жэлээ һуугшадай тоо олон байһаар. Үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы һурагшадай 15 процентнь, нэгэһаа дахин шалгагдаха, үгышье һаа—хоёрдохи жэлдээ үлэхэ болоһон байгаа.

Һургуулинуудай хүдэлмэриин шанарынь эрид дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой. Амжахагүй ба хоёрдохи жэлдээ үлэхэ ябадалнуудые хүсэд усадхаһан эрхим багшанар ба һургуулинуудай опыдые хүсэдөөр дэлгэрүүлхэ ба хэрэглэхэ хэрэгтэй. Москвагай һургуулинууд: №110 (директорынь нүх. Новиков), №113 (директорынь нүх. Леонтьева), №204 (директорынь нүх. Полтавская); Ленинградай һургуулинууд: №1 (директорынь нүх. Перкинна), №21 (директорынь нүх. Евдасена); Иркутска областиин Заларинска районой Мейеровскэ эхин һургуули (директорынь нүх. Олейник); Ленинградска областиин Тихвин городой дунда һургуули (директорынь нүх. Пугачева); Чечено-Ингушска АССР-эй Пригородна районой Базоркинска хүсэдбэшэ дунда һургуули (директорынь нүх. Ужахов) ба бусад—эдэ түрүү һургуулинуудай опыдынь илангаяа анхаралда абтаха ёһотой. Олон юумэндэ тэдэнэрһээ һуража боломоор, гадна, амжахагүй ба хоёрдохи жэлдээ үлэхэ ябадалтай амжалтатайгаар тэмсэһэн опыдһоонь олон юумые дамжуулан абажа боломоор, тиимэнүүд һургуулинууд область бүхэндэ оин байһань һэжэггүй. Энэ эрхим опыдые бүхы һургуулинуудта дэлгэрүүлхэ шухала.

Һурагшадай эрдэмдэхи формализмда эсэргүү эрид хатуу тэмсэл соносхохо хэрэгтэй, тус формализм хадаа үзэжэ байһан материалдаа һурагшадай бодомжогүйгөөр хандаһанайнь результат мүн. Һурагша болбол грамматическа дүримүүдые мэдэжэ байжа—диктант гү, али бэшэһэн хүдэлмэридөө тон бүдүүлиг алдуунуудые хэдэг байна, физикэ ба математикын формуланууд ба теоремэнүүдые мэдэжэ байжа, практическа юрын зорилгонуудые шиидхэжэ шадахагүй—иимэ ушар байдаг. Программые хүсэд бүрин дүүргэлгэ—энэ хадаа эрдэмэй тускайта хэмжээе үгэхэһөө гадна, лабораториин, элдэб янзын практическа ба уран зохёолой хүдэлмэринүүдые шудалха, экскурсинуудые үнгэргэхэ гэһэн удхатай.

Һурагшадай практическа бэлэдхэл тухайда нүхэр Молотовэй заабаринуудые бэелүүлхэ—шухалын шухала зорилго һурагшанарай урдань байна.

Манай һургуулиин зорилго—хүүгэдтэ эрдэм шудалуулхаһаа гадна, ерээдүйн ажал ябуулгада бэлэдхэлгэ болоно. Дунда һургуули дүүргэгшэд болбол олоһон эрдэмээ предприятинуудахи ба колхозой поленуудахи хүдэлмэридэ хэрэглэжэ шадаха, колхознигууд ба хүдэлмэришэдэй хүндэтэ ажалые инаглаха ёһотой.

Теэд, һурагшадые практическа ажал ябуулгада бэлэдхэлгэ хадаа манай ниитэ һуралсалай һургуулинуудые профессиональна һургуулинууд болгохо гэгдэнэ бэшэ. Зүгөөр, бидэнэр һуралсалые бодото практикатай холбохо ёһотойбди.

Хүдөөгэй дунда һургуулиин хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээябуулганууд тухайда РСФСР-эй Наркомпросой 1940 оной ав устын 26-ай приказ болбол биологи, физикэ, хими, математика заалгые хүдөөажахын практикатай холбоодуулхыень багшанарые уялгална. Өөрынгөө районой, тэрэшэлэн Хүдөөажахын бүхэсоюзна выставкэдэ табигдаһан районууд ба областьнуудай хүдөө ажахын түрүүшүүл ба новаторнуудай туйлалтануудые хэрэглэжэ, хүдөө ажахы тушаа практическа занятинуудые эмхидхэхэ, һурагшадые колхозой үйлэдбэриин түрүү опыт ба техникэтэй танилсуулха шухала. Малажалай фермэнүүдтэ, селекционно станцинуудта, үүлтэртэ малай ажахыда—һайнаар бэлэдхэгдэһэн ба үнгэргэгдэһэн экскурсинууд, һургуули шадарай учасгогта, хүдөөажахын ба техническэ кружогуудта һурагшадай хүдэлмэри болбол ехэ аша туһатай байха юм. Кружогуудые хүтэлбэрилгэдэ багшанарай хажуугаар, хүдөө ажахын түрүүшүүл ба опытнигууд, лабораторинуудай хүдэлмэрилэгшэд, агрономууд, комбайнернууд ба бусад специалистнуудые хабаадуулха хэрэгтэй.

Городойшье һургуулинуудта, һуралсалынь бодото практикатай нягта холбоотой байха ёһотой. Городой һурагшадта практическа шадабаринуудые, хүдөөгэйхиһөө дутуу бэшээр, зарим ушарнуудта үлүүгээршье олгохо шухала. Элдэб янзын предприятинуудта, түрүү совхозуул ба колхозуудта экскурсинуудые эмхидхэжэ, физикэ, хими, математика ба бусад зүйлнүүдые үзэлгэ хадаа кабинедүүдтэ, һургуулиин лабораторинуудта, техническэ кружогуудта һурагшадай практическа хүдэлмэритэйнь зохилдуулагдаха ёһотой.

ВКП(б)-гэй XVIII съезд болбол коммунистическэ хүмүүжүүлгын удхашанарые үндэр дээрэ үргөө. Энэ болбол һурагшадые коммунистическэ хүмүүжүүлгын асуудалнуудта, һургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ анхаралаа нилээд ехээр шангадхахыень һургуулинуудай ба арадай гэгээрэлэй органуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгална.

Һуралсалай жэлэй эхилхын урдатаа үнгэргэгдэһэн, багшанарай зүблөөнүүд ба һургуулинуудта занятинуудай түрүүшын үдэрнүүд юу харуулааб гэбэл, энэ жэлдэ багшанар болбол өөһэдынгөө уялгануудта үлэмжэ серьёзноор ба харюусалгатайгаар хандана; тэдэнэр хадаа зүблөөнүүд ба семинарнуудта активнаар хабаадалсаа, өөһэдынгөө мэргэжэл ба идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхын тулада ехээр хүдэлмэрилдэг болоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые ехэ дэмжэлтэтэйгээр угтаһан советскэ багшанар болбол һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудахи гуримые улам бүри бэхижүүлхэ, өөһэдынгөө хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхэ ёһотой. Манай партяар ба правительствоор советскэ һургуулиин урда табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэ—энэ болбол багша бүхэнэй уялга мүн.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ

Адрес редакции: г. Улан Удэ, ул. Каландарашвили 19. Телефоны: отв. редактора—3-23; секретариат—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55(2зв.); экономический отдел—7-55; отдел писем—5-07; дежурный по редакции — 5-07.

Н-4182 Типография НКМП. 91